

Älvkarleby 2019-12-20

Naturskyddsföreningen Älvkarlebys remissvar på ”Översiktsplan för Älvkarleby kommun år 2050, Utställningshandling, 2019-09-17”

1. Inledning

Naturskyddsföreningen lämnar i denna skrivelse synpunkter på ”Översiktsplan för Älvkarleby kommun år 2050, Utställningshandling, 2019-09-17”, i det följande vanligen benämnd ”ÖP2019” eller ”ÖP”.

Naturskyddsföreningen har redan tidigare lämnat ett remissvar beträffande naturfrågor (Översiktsplan för Älvkarleby kommun år 2050, samrådshandling, 2018-03-16” daterat 2018-06-28). Detta nya remissvar tar upp såväl klimat- som miljöfrågor och även en grundlig kompletterande behandling av naturaspekter.

2. Sammanfattning av remissvar

På grund av det akuta läge som gäller beträffande klimatsituationen i världen anser föreningen att det är viktigt att Älvkarleby kommun i sin långsiktiga plan bidrar till en mer positiv utveckling av klimatet. Vi anser att kommunens mål bör vara nollutsläpp från fossila bränslen år 2030. För detta krävs en strukturerad och strategisk plan med konkreta målnivåer och regelbunden uppföljning.

Föreningen anser att ÖP2019 på många områden är avsevärt bättre än den tidigare planen. Beträffande naturfrågor har kommunen i viss mån beaktat de synpunkter föreningen lämnat tidigare. Samtidigt kan vi konstatera att det finns en betydande förbättringspotential. Konkreta förslag lämnas i de två avsnitten nedan om klimat- och miljöfrågor respektive naturfrågor.

3. Klimat- och miljöfrågor

(kontaktpersoner Thomas Stibe tel. 0733974017 och Karin Werner tel. 0705819061)

Inledning

Det krävs stora och genomgripande förändringar i samhället i en takt och omfattning som aldrig tidigare skådats för att hejda klimatförändringarna, som nu blir allt tydligare världen över. Vi tycker det är positivt att ÖP har reviderats och att klimataspekten finns med på flera ställen i denna version av ÖP. Men det räcker inte. Energianvändningen måste minska radikalt för att uppnå ett hållbart energisystem. I regeringens klimatpolitiska ramverk som presenterades 2019-12-17 redovisades att alla politiska förslag ska bedömas

med avseende på konsekvenser för klimatet och att samhällsmål ses över och justeras för att ligga i linje med klimatmål.

Detta innebär för Älvkarleby del att energianvändningen måste effektiviseras inom alla sektorer, vilket handlar om stora förändringar i hur vi lever, reser, bor och konsumerar. Bostäder och service, industri och transporter står för de största delarna av energianvändningen. Därför måste mer betoning ligga på att konkret minska koldioxidutsläppen med ett tydligt fossilfritt mål, och klimataspekten ska vara grundläggande, övergripande och integrerad i all planering i Älvkarleby kommun. Det är bråttom med klimatomställningen!

Konsekvenser för ÖP

I bakgrunden till översiktsplanen (1.1) står det att en av anledningarna till att ÖP måste revideras är att "ny kunskap om klimatförändringarna tillkommit". Av de globala målen för hållbar utveckling bedöms följande klimatmål (nr 13) vara relevant för Älvkarleby kommun: "Vidta *omedelbara* åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser" (2.1.1) Vidare kan man i ÖP läsa att "klimatförändringarna är ett av vår tids mest angelägna miljöproblem" och att "Älvkarleby kommun måste därför ta sin del av ansvaret för att minska utsläppen av växthusgaser och begränsa klimatpåverkan och dess effekter" (2.1.4). Då bör det framgå tydligare i ÖP hur dessa mål ska nås. Därför föreslår vi att i riktlinjer för all verksamhet ska klimataspekten vara grundläggande och överordnad. Det står en viktig mening under "riktlinjer" under 2.3.2 "Klimat och risk", "Ett projekts klimatpåverkan ska belysas redan i samband med planbesked eller annan form av initiering". Vi anser att det inte räcker med att endast *belysa* klimatpåverkan utan här behövs tillägget "minimering av klimatpåverkan är nödvändig"! Det är ju det viktigaste i en klimatomställning! Denna riktlinje måste gälla alla typer av projekt inom alla sektorer i kommunen såsom uppförande av byggnader, materialval, drivmedel av arbetsfordon, energiförsörjning, industri, infrastruktur, lekplatser, parker o.s.v., men även befintlig verksamhet. Alltså anser vi att skrivelsen i denna riktlinje omarbetas med betoning på **minimering av klimatpåverkan** och placeras först av alla riktlinjer i översiktsplanen och är ett övergripande mål som ska vara vägledande enligt det globala miljömålet som Älvkarleby kommun vill följa och som ska integreras i all verksamhet och alla planer.

Under övergripande mål 2.1.4 ska föreslås att en plan utarbetas för att Älvkarleby kommun ska bli fossilfritt år 2030! Älvkarleby kommun har anslutit sig Uppsala läns "Färdplan för ett hållbart län, åtgärder för minskad klimatpåverkan" och angivit sju mål som man vill arbeta med. Vi anser att det är förtjänstfullt, men att målen är alltför lågt ställda. Till exempel är transport- och resesektorn endast täckt till en mindre del av de åtgärder som kommunen vill arbeta med. Det är helt otillräckligt.

I grafiken på sid 20 saknas klimatmålet från sid 16, ruta nr 13! Det är ju ett övergripande mål.

Under 2.2 vill vi ha tillägget att "fokus ska ligga på omställning till fossilfri energianvändning och naturresursbesparing.

Under 2.3. Pollinering bör stå med redan under reglerande ekosystemtjänster, eftersom det är ett välkänt begrepp. Det ska ju vara i fokus för planeringen, enligt sid 24.

Förslag sidan 25 vill vi gärna förändra texten till att "Kommunen ska medverka till att förbättra möjligheter till reproduktion för fisk. Där ingår bland annat att minska antalet vandringshinder i vattendrag".

Vi vill att fokus läggs på klimataspekten och följaktligen skrivs överst i riktlinjer för alla de olika sektorerna.

2.3.1 Riktlinjer sid 27. Första riktlinjen föreslås vara följande tillägg: All planering och genomförande av åtgärder för natur- och kulturmiljöer och friluftsliv ska präglas av minimal klimatpåverkan.

2.3.1 sid 28. Efter "riktlinjer för skogsförvaltningen bör tas fram" vill vi ha tillägget: För kommunägda skogar bör prioriteras biologisk mångfald och rekreativsmöjligheter för kommunens invånare och klimataspekter framför att skogsinnehavet ska gå med vinst. Tierp kommun kan vara ett föredöme i frågan.

2.3.1 sid 28. För att barn och ungdom ska känna en bättre anknytning till skog vill vi inrätta speciella skolskogar i nära anslutning till varje grundskola.

2.3.2 sid 29. Angående bebyggelseutveckling. Här bör det tilläggas att klimatpåverkan ska minimeras vid uppförande av ny bebyggelse och infrastruktur. Trä och andra naturmaterial används för att minimera klimatpåverkan. Solpaneler installeras.

2.3.2 sid 29. Bra om att "öka andelen hållbara transporter som gång, cykel och kollektivtrafik." Med tanke på globala målet "omedelbara åtgärder för att minska klimatförändringarna" måste etableringen av laddningsstationer för elbilar samt tankställen för förnybara drivmedel i kommunen ske snabbare, med början direkt år 2020 och vara färdigt 2025. En aspekt är också att tillgången på laddningsstationer m.m. är viktigt för att locka turister och besökare till kommunen. Det är därför viktigt att laddningsstationer finns placerade centralt nära älven i Älvkarleby samhälle.

2.3.2 sid 29. Väg 76 är ett problemområde i kommunen. Enligt Trafikverkets utredning (6.10 sid 105) kommer vägtrafiken öka med 1,2 % årligen i länet under åren 2014-2040, och redan nu trafikeras sträckan av 8000 fordon per dygn varav 7 % är godstrafik. Om prognosen skulle stämma nära 11000 fordon per dygn år 2040, en ökning med ca 36 %! Här borde fokus ligga på att minska trafikvolymen både vad gäller persontrafik och godstransporter på väg 76, för att minska klimatpåverkan och annan negativ miljöpåverkan. Ökade person- och godstransporter på järnväg ska ingå i ÖP. Där ingår att utreda möjligheten för ökade järnvägstransporter av skogsråvara och färdiga produkter till och från massafabriker.

2.3.2 sid 29. Föreslås också att kommunen installerar solpaneler på sina byggnader och inför andra energibesparande åtgärder i den egna verksamheten, se nedan.

2.3.2 Förslag sidan 31. För att snabba på utvecklingen måste etablering av tankställen och snabbbladdningsstationer starta tidigt, redan 2020. Snabbbladdning bör vara möjligt i Älvkarleby samhälle nära turist och fiskeområden vid älven.

2.3.2 sid 32. Utmärkt med kommunal cykelstrategi. Engagera aktiva cyklister i utformningen av den. Cyklister värderar helt andra aspekter än bilister (och gående)!

2.3.2 sid 32. VA och energi punkt 4: Tidplan för färdigställande av utveckling av nya anläggningar för förnybar energi måste tidigareläggas före år 2030 i enlighet med övergripande målen. Klimatarbetet måste gå snabbare. När det gäller materialförsörjningsplanen måste klimataspekten vara med i val av klimatsmarta material som i första hand är återanvändbara och i andra hand är återvinningsbara väljas.

2.3.2 sid 32. Vad menas med utveckling av vattenkraft genom nya anläggningar?

2.3.2 sid 33. Betona klimataspekter som första punkt i listan.

2.3.2 sid 33. Skogsområden och naturområden måste vara lättillgängliga för kommunens innevånare.

2.3.2. sid 34. En punkt om att "Lokal energiproduktion och introduktion av solenergiproduktion bör prioriteras."

2.3.2 sid 34. Dagvatten. Det är en klar diskrepans mellan första punkten i listan att dagvatten bör återföras till sitt naturliga kretslopp och en senare om att "lokalt omhändertagande ska främjas i lämpliga områden" (vår understrykning). Vi anser att lokalt omhändertagande bör vara regeln och undantag motiveras, i annat fall kommer inget att hända.

2.3.2 sid 34. Trafik. Utmärkt med cykelsatsningar! Engagera aktiva cyklister i utformning av cykelsatsningar för att optimera insatser. Glöm inte bort förbättrade säkra parkeringar i bostadsområden och vid tågstationer och busshållplatser.

2.3.3 sid 37. Betona i all planering av näringsliv och turism att riktlinjerna ska vara att klimatpåverkan minimeras och fossilfri verksamhet ska vara målet i kommunen.

2.3.3 sid 37. Stimulera båtar med icke fossildriven framdrivning, till exempel genom lägre avgifter.

2.3.2 sid 37. Sista riktlinjen är otydlig. Vad avses för typ av anläggningar på land? (Övriga synpunkter: 2.3.4.2 sid 42 där står att verksamheter som kan medföra risk för grundvattnet inte är lämpligt på södra industriområdet. Den skrotanläggning som nu finns där innebär allvarliga risker för grundvattnet med läckage av oljor och bränslerester ner i marken).

2.3.6 sid 55. Landsbygden. Trä och andra naturmaterial bör användas vid byggande. Egen elproduktion ska stimuleras.

2.5 sid 65. Definition av landsbygd i Älvkarleby kommun. Första stycket bör skrivas om. Det här är ett exempel på dunkelt tänkt och konstigt skrivet, tycker vi.

4.4 - 4.6 finns ej med i den digitala versionen.

4.6 sid 83. Ballastförsörjning. Bra att åsarna skyddas men stycket kan ändras så att det blir lättare att förstå.

6.10 sid 104. Gång- och cykelvägar. Bra att det planeras sammanhängande vägar för gång- och cykeltrafik. Viktigt att även tänka på parkeringsmöjligheter för dyra cyklar och att det ska fungera under vintern (minst halva året). Avståndet mellan orterna är snarare 6-9 km än 5-6 som anges i texten. Engagera aktiva cyklister i utformningen.

6.11 sid 109. Värme. Så vitt vi känner till finns spillvärme från Stora Ensos fabrik tillgänglig för uppvärmning. För att minska klimatpåverkan bör den naturligtvis användas i största möjliga utsträckning. Kan rimligen ingå i den klimathandlingsplan som kommunen bör utveckla. Pyrolysis är en annan viktig metod att på ett effektivt och klimatriktigt sätt nyttja energi i organiskt material.

6.12. sid 109. Miljö och riskfaktorer stigande havsvattennivåer. En analys sker här av risken för höjda havsvattennivåer. Vidare sker på annat håll en analys av risken för höga vattenföringar i Dalälven. Vi kan inte se att man kopplat samman dessa båda fenomen. Vad händer till exempel om man får ett riktigt lågtryck med mycket regn, ökande vattennivå i havet och en kraftig nordlig vind. Då ökar risken för en översvämning i nedre delen av älven ytterligare. Vid Vattenfall använder man nu högre säkerhetsnivåer än vad som kan inträffa var 100:e år.

Kommunens egen verksamhet

När det gäller kommunala verksamheter bör kommunen föregå med goda exempel för att minska klimatpåverkan. Nedan listas några förslag på åtgärder.

Plan för fossilfritt 2030: Kommunen bör ta fram en konkret åtgärdsplan för att bli fossilfri år 2030. Planen bör innehålla en koldioxidbudget med utsläppsminskningar på minst 10% per år och inkludera konsumtionsbaserade och indirekta utsläpp. Planen bör tas fram i samarbete med andra aktörer i kommunen som stora företag och ideella organisationer.

Klimatsmarta transporter: Underlätta ännu mer för kommunens invånare att resa klimatvänligt genom att utveckla gång- och cykelvägar, kollektivtrafik, cykelparkeringar, laddmöjligheter för elbilar samt underlätta för etablering av laddbara bilpooler.

Klimatsmarta resor: Klimatpåverkan av arbetsresorna inom kommunal verksamhet minimeras genom en skarp resepolicy som tar hänsyn till klimatpåverkan. En sådan kan till exempel innebära att lokala resor i första hand ska ske genom kollektivtrafik, gång och cykel, samt att längre resor ska göras med tåg och att flyg endast används i väl definierade undantagsfall.

Fossilfri fordonsflotta: Alla fordon som drivs i kommunal regi, till exempel för kollektivtrafik, leveranser, tjänstefordon, arbetsfordon och maskiner bör vara fossilfria.

Minskad energianvändning och 100% förnybart: Kommunen kan minska sin energianvändning och välja helt förnybart för uppvärmning och el till sina fastigheter. Installera solpaneler på kommunens byggnader och styra över mot energieffektiv uppvärmning, isolering, ventilation, elsystem och belysning. Vid all planering av bebyggelse ska energieffektivitet vara ett självklart krav vid såväl byggnationen som vid driften. Det ska också vara med i upphandlingen. Förenkla för kommunens invånare och företag genom kommunal energirådgivning, solkartor som visar hur mycket solenergi som når olika tak och kartläggning av bästa placeringen av vindkraftverk. Taxan för värme i lägenheter styrs över till att betalas av hyresgästerna själva, vilket skulle minska energianvändningen då onödigt höga innetemperaturer i lägenheter minskas. Ta bättre till vara på spillvärme i kommunen från befintlig industri och eventuell spillvärme från nya verksamheter.

Minska vattenanvändningen i kommunen: Vattentillgången påverkas av klimatförändringarna. Sträva mot att ändra debitering för VA, så att kunderna betalar för mer för själva vattenförbrukningen och mycket mindre för den fasta avgiften. På så vis skulle det finnas incitament för att spara på vatten. Som taxan nu är konstruerad, kostar det nästan inget att slösa på vatten.

Klimatsmarta material: Kommunen ska ställa krav på klimativänliga material vid upphandling inför bygg- och renoveringsprojekt och andra projekt. Minska mängden produkter med fossil ursprungsråvara, förlänga materialets livslängd och cirkulera byggmaterial och produkter. Välj endast plast från återvunnen eller förnybar råvara.

Inför mer vegetariskt och ekologisk mat inom skola och omsorg: Minska matens klimat- och miljöpåverkan genom att anta mål för mer vegetariskt och ekologiskt och ställ krav på det i upphandlingen. Vildsvinskött kan vara ett alternativ till annat kött och har lägre klimatpåverkan.

Fossilfria investeringar: Se över hur kommunens kapital är placerat och styr bort det från innehav i bolag som utvinner, distribuerar eller producerar fossila bränslen eller energi. Investera i stället i hållbara och fossilfria alternativ.

4. Naturfrågor

(kontaktperson Tommy Löfgren 0702190461)

Inledning

Vi vill återigen påminna om Naturskyddsföreningen Älvkarleby Remissvar på "Översiktsplan för Älvkarleby kommun år 2050, samrådshandling, 2018-03-16" daterat 2018-06-28 där flera allmänna synpunkter angående naturfrågor läggs fram (nedan benämnt ÄNF180316). Kommunen verkar i ÖP2019 i viss mån ha beaktat de synpunkter

som framlades i ÄNF180316. Som nämnts i ÄNF180316 saknas en lång rad kartsikt i ÖP som hade kunnat ge bättre underlag för planering.

ÖP s 10: "Enligt plan- och bygglagen ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan". Fortfarande är det svårt att förstå att ÖP kallas "Översiktsplan för Älvkarleby kommun år 2050".

Enligt kartorna är numera Marma skjutfält del av kommunen. Är konsekvenserna nämnt någonstans i ÖP2019?

Allmänt

Att "legalisera svartbyggen"

I ÖP2019 s 61 står "Befintliga bryggor som idag är planstridiga bör".."legaliseras".. På flera ställen i kommunens tidigare översiktsplaner finns också liknande formuleringar. Vad har kommunen för allmän policy kring svartbyggen? Borde inte kommunen vara en rättsvårdande myndighet i detta avseende?

"Natur och rekreation"

Som nämnts i ÄNF180316 saknas en lång rad kartsikt i ÖP som hade kunnat ge bättre underlag för planering; markanvändningskarta (där t. ex även åker- och betesmarker är redovisade), naturvård, områden lämpliga för friluftsliv mm mm. På flera ställen ligger nu åkermark inom något av skikten bebyggelse; speciellt inom det som kallas "gles blandad bebyggelse".

Kartsiktet Natur och rekreation är intetsägande. Vad är syftet med kartsiktet? Lokalt finns förstås områden med höga naturvärden. I närheten av tätorter hade det varit önskvärt med tätortsnära skogsbruk men inget sådant verkar varit diskuterat i kommunen.

Delar av Natur- och rekreationsområdena är samtidigt utpekade som Utbyggnadsområden eller Utveckling för industriområde i ÖP2019? I Skutskär är t.ex. delar redan exploaterade av nya järnvägen.

"Gröna länkar"

I olika kommundelar finns något man kallar "gröna länkar" inlagda som streck. På sidan 50 står .. "för att möjliggöra spridningskorridorer för växt- och djurliv." Vilka belägg finns för att spridning skulle ske utmed dessa linjer. Finns referenser överhuvudtaget till vetenskapligheten i begreppet? De utritade Grön-länk-stråken är obegripliga. Hur ska de nyttjas? Vad är syftet?

Naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv

Under Förslag (s 25 – 27 i ÖP2019) i ÖP2019 listas önskvärda "kompletterande planeringsunderlag", men det är sorgligt att se att naturvårdsunderlagen är förlagda först till 2026 eller senare!!!

Vad gäller ESKO (Ekologiskt särskilt känsliga områden) kunde detta kanske tas fram snabbare (än t.ex. Naturvårdsprogram). Ett antal kommuner i Sverige har ESKO-områden inlagda som planunderlag, t.ex. Järfälla kommun.

Exploateringsområden

I ÖP2019 har man kommundelsvis redovisat förslag till exploateringar. Dessa är i ÖP2019 benämnda Utbyggnadsområde (för bostäder) eller utvecklingsområde för industri, bergtäkt, "natur- och rekreation" eller utredningsområde för vattenverk mm. Flera av dessa områden är något kommenterade i följande stycken. Allmänt anser vi bör gälla att kompletterande planeringsunderlag tas fram för dessa exploateringsytor (helst redan i ÖP)! Det kan handla om naturinventering för att utreda om naturskyddsvärda ytor finns i olika naturskyddsklasser, om hela eller delar av området är lämpligt/viktigt för friluftslivet, om kulturvärden eller fornlämningar finns m.fl. beslutsunderlag.

Skutskär

Ytor utpekade som bebyggelseområden (tät_blandad, medeltät_blandad och gles_blandad) innehåller lokalt en del naturmark som inte borde redovisas som bebyggelseytor. I några fall är det skog med naturvårdsvärden.

Ytan Kultur (avser väl kyrkan) inkluderar delar av den parkartade mycket fina skogen intill kyrkan/ kyrkogården.

Bebyggelseutvecklingsområdet Ändring-S6: ca 60% av området är tidvis översvämmat vid högvatten i Dalälven. Denna del ligger tydligen också inom föreslagna naturreservatet Rotskär. S6 är väl i övrigt industriområde i nuläget men föreslås som "utbyggnadsområde" i ÖP2019.

Området S5 är mycket kontroversiellt och kanske den yta inom ÖP2019 vi är mest negativ till. Varför ligger småbåtshamnen i Älvskär under rubriken Utveckling av näringsliv? Hela området bör väl omfattas av 300-meters strandskyddszonen. Inget står nämnt om LIS-område här. Det utritade området S5 består till ca 50% av planerat naturreservat och har höga naturvärden, t.ex. den artrika sandmarken vid scoutstugan och lövskogen i väster. Myrholmen i norr (ca 15% av F5-området) har mycket höga naturvärden och borde absolut vara naturreservat, vilket har framförts till Länsstyrelsen. Helst borde Myrholmen ingå i Gårdskärskustens naturreservat!

Även S7 (minigolfbanan och festplatsen) har högt naturvärde, t.ex. de rödlistade toppjungfrulin och en stor lokal för hårig sandviol. Markanvändningen inom minigolfbanan har (så här långt) gynnat dessa sällsynta arter.

Man kan undra varför inte åtminstone tre av de fyra områdena klassade som Verksamhetsområde istället borde redovisas under Industrimark.

Söder om Bultbo väster om samhället och järnvägen finns ett förslag till exploateringsområde; "Utveckling av industriområde, Skutskär" utritat. Det består av fyra delområden. Här har en naturinventering utförts (bilaga i ÖP2019). Inventeringen utfördes

under en dag (9/5-2019). Det kan möjligen riktas en del argument mot inventeringens kvalitet? 1) En dag kan vara för kort period, 2) vegetationen är inte fullt utvecklad vid den tidpunkten både vad gäller kärlväxter men i synnerhet vad gäller svampar, 3) inventeringen verkar ha varit helt baserad på fältarbete men borde föregåtts åtminstone av en snabb flygbildstolkningsgenomgång. Det är inte exakt samma område som inventerats som det som pekas ut i ÖP2019. Några mindre områden som sannolikt borde avgränsats i inventeringen är t.ex. (inom det västligaste delområdet) ett mycket gammalt skogsskifte SV om deponin (söder om ett linjeobjekt nr 21) och en lövsumpskog centralt i västkanten. Vi ställer oss också frågande till varför man pekar ut diken i skogsmark som värdeobjekt då diken inom fuktig/våt skogsmark i hög grad sänker naturvärdet inom sådana objekt (diken inom öppen kulturmark kan däremot eventuellt innebära vissa naturvärden). Ett snabbt omdöme om området är att förutom utpekade ytor i inventeringen, eventuellt med tillägg med de två ytorna nämnda ovan, är dominerat av hyggen och mestadels barrdominerade ungskogar samt har mycket få artfynd i Artportalen. Vid noggrannare inventering och senare på säsongen hade möjligen gett en del ytterligare artfynd och värdeobjekt?

Vi anser att det finns argument för att undanta Naturvärdesobjekt 1 och 2 i Swecos Naturinventering från exploateringsförslaget.

Älvkarleby

Området Utveckling av stationsområde i östdelen inkräktar något på en skyddsvärd lövskog inom 300-meters-strandskyddszonen.

I norra delen av LIS-området LISÄ2 överlappande ett Verksamhetsområde finns höga naturvärden.

Utbyggnadsområdet Ä2 ligger till stor del inom 300-meters-strandskyddszonen och har naturvärde i form av ett i Lst-inventeringar utpekat strandvallsområde i sydvästdelen samt ett fornminne (ett skyttevärn från ryska härjningarna på 1700-talet).

Svårt att förstå vilka principerna varit för att ta fram skiktet Natur och rekreation. Detta överlappas också på flera ställen av exploateringsförslag (Utbyggnads- och Verksamhetsområden).

Inom yta "Kultur" ligger Vattenfall Värnområde Kungsådran men borde väl lämpligen ligga under någon annan rubrik. Det är ju en typ av skyddad natur.

Älvkarleö

LIS-området LISÄ3 berör i nordöst något en äldre lövskog som borde sparas.

Utbyggnadsområdet Ä10 berör längst i söder en värdefull lövrik skog som borde sparas. Området är i övrigt f.d. odlingsmark som nu delvis nyttjas för hästbete.

Ön söder om kraftverket är inritat som Natur och rekreation trots att en ständigt låst grind finns vid bron över dit. Det kunde förstås vara värdefullt om allmänheten fick tillgång till

dessa öar per fot och cykel? Detta skulle ju kunna innebära att man lätt kunde ta sig över till Ambricka-landet söder om forsarna. Det skulle också skapa en möjlighet till en gång- och cykelled runt älven i Älvkarleby och en diversifiering av Upplandsleden.

Marma

Delar av LIS-området LISM3 har högt naturvårdsvärde och friluftslivsvärde enligt kartering av 300-meters-strandskyddszonen redovisad till kommunen.

Gårdskär

Inga exploateringsförslag i ÖP2019.

Långsand

Inga exploateringsförslag i ÖP2019. Skiktet Gles blandad bebyggelse överlappar naturreservatet Gårdskärskusten i mindre delar i nordöst.

Tegelbruket-Västanån-Överboda-Högmo

Inom området finns två stora Utbyggnadsområden utritade. Båda inkluderar avsevärda arealer åkermark. Båda ligger i delar inom 300-meters-strandskyddszonen men verkar ändå inte vara LIS-områden? Ytan ÖV2 på Västanåsidan har en skyddsvärd torräng med rödlistade arter mot vägen i väst. Ytan ÖV1 (på Tegelbruket) har lokalt höga naturvärden främst i form av lövskog och sandig örtgräsmark. Sistnämnda dock tyvärr ohävdad.

Ytan "Gles blandad bebyggelse" innehåller allt möjligt som inte är bebyggt som t. ex: skogsmark, vattenytor, åkermark, betesmarker, golfbanan, åkermark samt lokalt natur med hotade rödlistade arter och mycket höga naturvärden!

"Vattenanvändning"

Utveckling av vattenområden (kallat Uav)

Dessa ytors syfte är enligt ÖP2019 att ge möjlighet att uppföra fler båthus och bryggor. Även ytan S5 i Skutskär (nämnd ovan) har samma syfte. I flera kommundelar föreslås alltså utbyggnad av bryggor för småbåtar. Småbåtflottans climateffekter och miljöpåverkan borde problematiseras och behandlas i översiktsplanen. Båthus och bryggor står också i konflikt med övrigt friluftsliv och till naturvårdsvärden. Det känns märkligt att kommunen ödslar energi på denna fråga. Det handlar om en större flotta privatbåtar i varierande storleksklass som endast nyttjas någon månad om året.

Uav V1 (hela Bodaån mm): Området överlappar naturreservatsförslaget Rotskär i södra delen.

Uav V3 (vid Sandören): konflikt mellan utbyggnad av småbåtshamn och att området är mycket välbesökt av badgäster finns här. Här finns också höga naturvärden i form av atrika grunda bottnar.

Uav V5 (kring piren i Långsand): Förutom ca 20% (väster om piren) överlappar den utritade ytan naturreservatet Gårdskärskusten. Större delar av området öster om piren är grunda bottnar som sannolikt är viktiga fiskföryngringsområden och viktiga för fågellivet.

Uav V6 (Hällörarna): Överlappar naturreservatet Gårdskärskusten. Ingen ytterligare exploatering bör ske inom området.

VA-utbyggnad – Vattenskyddsområden

Karta över vattenskyddsområdet för nya vattentäkten vid Mon och Uppsalaåsen saknas. En sådan karta är ett (av flera) viktiga underlag för planering av annan verksamhet (eventuell exploatering/ utbyggnadsområde).

Crossgropen i f.d. Fråganbotäkten

Crossgropen kan ställas i fråga, dels pga miljörisker inom framtida vattentäktområdet, men också pga allvarligt buller som kan påverka t. ex området S9 (Mon - "utredningsområde för vattenverk och bostäder").

Badplatser

På s 62 i ÖP2019 föreslås en ny badplats vid Harsudden (öster om Gårdskär). Platsen ligger på ett fullständigt oexploaterat avsnitt av kusten inom Gårdskärskustens naturreservat. Inte ens en stig går i nuläget ut dit. Det är klart olämpligt att placera en badplats där. Om överhuvudtaget någon påverkan ska ske bör den minimeras!

Förutsättningar

I kartan "Naturmiljö – skydd av natur finns ett skikt Föreslagna naturreservat. Här är Flät-Lummerbäcken utpekad som föreslaget naturreservat. Arronderingen av området i kartan stämmer (vad vi förstår) inte överens med det område LST och Naturskyddsföreningen diskuterat (bild som visar skillnaderna kan översändas).

Naturreservat

Sidan 94. Båtfors Naturreservats stora betydelse bör framgå av texten. I samband med miljömålet som gäller ombyggnad av Untra kraftverk i nära anslutning till Båtfors gjordes en genomgång av antalet arter som påträffats i området. Drygt 300 rödlistade arter hade hittats där. Det innebär att Båtforsreservatet har ett mycket högt skyddsvärde och att det är bland de naturområden i Mellan-Sverige där man funnit flest skyddsvärda arter. På södra delarna av Storön (norr om Båtfors naturreservat) utreds ett eventuellt nytt naturreservat (bild som visar utredningsområdet kan översändas).

Även några ytterligare områden med mycket höga naturvårdsvärden; potentiella naturreservat, kunde pekas ut som exempel Västermurarna, Solmossen (båda vid Storfjärden) och Dragmossen (SO om Långsand).

Rödlistade arter och arter enligt artskyddsförordningen

Sidan 94. Texten kan förändras till att informera om att det pågår ett storskaligt projekt för återetablering av vittryggig hackspett i Sverige. I projektet deltar stora skogsföretag, staten

och ideella organisationer. Södra delen av Älvkarleby kommun ingår som en fokustrakt och hela området runt Dalälven är väsentligt för projektet. Den vitryggiga hackspetten är beroende av lövskog med stora mängder av död ved. Så mycket som 25 % av alla skogslevande arter är beroende av död ved i någon form. Därför gynnas många flera rödlistade arter än vitryggig hackspett av ökad förekomst av död ved.

Med vänlig hälsning

Alf Linderheim
Ordförande Naturskyddsföreningen Älvkarleby